

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Astruuntur tres subsistentiæ relativæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

7. Tertio ex mysterio Incarnationis.
8. Obiecta testimonia SS. P.P.
9. Non excludunt subsistentiam relativam.
10. Disparitas inter subsistentiam creatam & increatam.
11. Natura Divina relatione paternitatis sit inadequate incommunicabilis.
12. An & quomodo subsistentia sit ultimus terminus?
13. Relationes sunt rationes subsistendi incommunicabiliter.
14. Adstruitur una subsistentia absoluta.
15. Propter perfectiorem independenciam, quam existentia non potest tribuere.
16. Nec aliqua forma relativa.
17. DEVS ut praeintellectus relationibus habet rationem suppositi.
18. Non est prorsus idem hypostasis & subsistentia.
19. Alius notionalis non procedit nisi a principio notionali.
20. An DEVS praeintellectus relationibus possit dici persona.

§. I.

Astruuntur tres subsistentiae relativae.

1. **A**lia est controversia de subsistentiis, ubi quaeritur, utrum tres Divinae Personae solum subsistant tribus distinctis subsistentiis relativis? vel tantum per unam subsistentiam absolutam? vel utrum praeter tres relativas singulis Personis proprias, etiam una absoluta subsistentia sit admittenda, quae sit communis omnibus 3. Personis. Dari solummodo unam absolutam subsistentiam docet Durandus in 1. dist. 13. q. 2. Capreolus in 1. dist. 20. q. 1. a. 1. Pro eadem citatur Scotus in 1. dist. 1. q. 2. Eandem novissime tuetur Eminent. Aguirre to. 2. disp. 78. se. 11. & seq. Dati tantum tres relativas, nullam absolutam docet Valq. disp. 15. c. 4. praeter Alensem, Bonaventuram, aliosque antiquiores. Dari unam subsistentiam absolutam praeter tres relativas docet Cajetanus, Alvarez, Godoyus, Gonet, Serra, Salmanticenses, alique Thomistae, cum quibus sentiunt Molina, Suarez, pluresque RR.

2. Pro resolutione quaestionis praemittendum est, subsistentiam hic sumi abstractè non pro supposito subsistente, ut hypostasis apud Graecos accipitur, sed pro constitutivo ipsius, seu ratione subsistendi, quae duo munia inadæquata includit. Primum est, ut tribuat naturæ independenciam ab alio ut sustentante, non tantum ut subiecto, sed etiam ut supposito. Secundum est, ut naturam reddat incommunicabilem alteri. *Illae quippe ait S. D. hic q. 29. a. 2. subsistere dicimus, quae non in alio, sed in se existunt.*

Est porò duplex modus in alio existendi, unus *dependentia*, quatenus in suo esse dependet ab alio, vel ut subiecto, quemadmodum accidentia pendent à subiecto; vel ut supposito sustentante, quò modo substantia creata pendet à supposito. Alter modus in alio existendi, est *per modum communicationis*, sicut anima rationalis est in materia, quamvis in suo esse non dependeat ab ipsa.

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. 1.

Itaque subsistentia adæquate spectata utrumque modum in alio existendi removere debet, partim tribuendo naturæ independenciam à sustentante, partim reddendo ipsam alteri supposito saltem extraneo incommunicabilem.

CONCLUSIO I. In Divinis dantur tres subsistentiae relativae.

Probatur primò Authoritate. Nam in sexta Synodo act. 11. dicitur: *Sanctissima Trinitas numerabilis facta est personalibus subsistentiis.*

Nec satis facis huic testimonio, si dicas, subsistentiã accipi concretè pro subsistente, seu supposito: nam contra est primò: quòd redderetur sensus nugatorius, esset enim idem ac diceret, SS. Trinitatem numerari tribus personalibus personis. Secundò. Illud ipsum concretum subsistentis & suppositi substantivè accepti habet pro ratione formali constitutiva & abstracta subsistentiam: ergo multiplicato concreto substantivo subsistentis & suppositi, necesse est multiplicari subsistentiam. Si replices: abstractum suppositi esse supposititalitatem.

Contra est: quòd hæc ipsa supposititalitas non possit accipi nisi pro perfectitate incommunicabilitatis, quæ solâ distinguuntur personæ subsistentes: atqui subsistentia relativa est hæc ipsa perfectitas incommunicabilitatis: ergo nisi litigium de nomine moveas, nobiscum sentis & loqueris.

Eodem sensu D. Ambrosius in Symbol. Apost. c. 2. *Catholicum est, inquit, ut & unum DEVM secundum unitatem subsistentie faceremur; & Patrem & Filium, & Spiritum S. in sua quemque subsistentia sentiamus.* Damasc. l. 1. fid. c. 9. *Filius propriam habet subsistentiam praeter eam, quæ Patris est.* Angelicus Doctor hic q. 29. a. 2. ad 2. *Dicendum, quòd sicut nos dicimus in Divinis tres personas, & tres subsistentias, ita Graeci dicunt tres hypostases.*

Cum ergo dicta Conciliorum & SS. PP. in proprio sensu sint accipienda, quid urget, ut abstractam vocem subsistentiæ improprie vel pro concreto suppositi, vel pro personalitate capiamus? cum insuper in utroque tam in supposito, quam personalitate intimè, & tanquam formale constitutum includatur?

Probatur ratione primò. Multiplicato concreto substantivo, multiplicatur quoque forma significata, & multiplicato constituto multiplicatur forma constituens: sed *suppositum* seu *subsistens* est concretum substantiale, uti & *Persona*, & sicut Persona personalitate; ita subsistens vel suppositum constituitur subsistentia: ergo sicut ad multiplicationem Personæ personalitas; ita ad multiplicationem suppositorum, & subsistentium multiplicatur subsistentia: praeterea cum personalitas & subsistentia (velur etiam suppositum & persona) non distinguantur, nisi in quantum personalitas & hypostasis subsistentiæ superaddunt dignitatem naturæ rationalis.

Ratio est secundò. Multiplicato effectu formali, debet etiam forma ipsa multiplicari: sed effectus formalis subsistentiæ, qui est incommunicabilis, multiplicatur in Divinis Personis, ut fide certum; ergo & subsistentia.

G g Quod

Quod porro ista subsistentia necessariò sint relativa, inde liquet: quia nulla distinctio & incommunicabilitas secundum se præcendit à forma absoluta, cum ut sæpe dictum, absoluta sint communia, & ratio distinctionis sit oppositio relativa.

7. Ratio est tertio. Nisi Divinæ Personæ subsisterent per subsistentias relativas inter se realiter distinctas, non esset ratio, cur Verbum potius fuerit incarnatum, quam tota Trinitas: consequens est absurdum: ergo. Sequela probatur. Si unio Humanitatis ad Verbum immediate facta est in aliquo communi omnibus Personis, non est ratio, cur non omnes Personæ sint incarnatæ; sed negatis subsistentiis relativis, unio immediate fuisset facta in aliqua absoluta subsistentia, communi omnibus Personis: ergo.

§. II.

Solvuntur objectiones.

8. **O**bjicies primò. Multas Authoritates PP. qui asserunt subsistentiam esse formam constitutivam substantiæ, quæ ipsi tribuit formalem effectum per se existendi. Unde sicuti ratio substantiæ & existentia per se est immultiplicabilis in Divinis, ita & subsistentia. Ita S. Augustinus. l. 7. de Trinit. c. 5. *Sicut ab eo, quod est esse, appellatur essentia, ita ab eo, quod est subsistere, substantiam dicimus: absurdum est autem, ut substantia relative dicatur: Omnis ergo res ad seipsam subsistit, quanto magis DEVS? &c.* S. Anselmus per se existere & subsistere accipit pro eodem: monol. c. 5. *Summa essentia & summè ens, h. c. summè existens, sive subsistens non dissimiliter sibi conveniunt, quam lux & lucere, & lucens.* & c. 44. Ita (Pater) gignendo dat Filio essentiam habere, & sapientiam, & vitam in semetipso, ut non per extraneam, sed per suam essentiam subsistat, sapiat & vivat. D. Thomas q. 9. de pot. a. 5. ad 13. *proprietates personales habent, quod subsistant ab essentia.* & præced. q. 8. a. 3. 7. & 9. *Dicendum, quod relatio, ut dictum est, distinguit, in quantum est relatio, constituit autem hypostasin, in quantum est Divina essentia.* Tandem hic q. 29. a. 2. dicit, ex eo, quod res aliqua per se existit, vocari subsistentiam. *Illæ enim subsistere dicimus, quæ non in alio, sed in se existunt.* quæ, inquit Eminentiss. Aguirre, adeo manifesta sunt, ut vix interpretationem in oppositum patiantur.
9. Respondeo, hæc omnia efficaciter probare, quòd admittenda sit subsistentia absoluta, quæ tribuit formalem effectum per se & non in alio existendi, seu perfectatam independentiam, quam sequenti §. astruimus; non autem probare nullam esse admittendam subsistentiam relativam quoad effectum formalem & perfectatam incommunicabilitatis, quæ cum in suppositis creatis sit effectus formalis subsistentiæ, non est, cur excludatur in Divinis.
10. Objicies secundò ex ratione. Subsistentia in creatis est forma absoluta, etiam quoad effectum incommunicabilitatis: ergo similiter in Divinis,

Respondeo negando consequentiam, & dico, quod subsistentiæ ratio quoad effectum incommunicabilitatis secundum se præcendit ab absoluto, & respectivo, ita ut vi suæ formalis rationis exigitive nec sit absoluta, neque respectiva; permittit tamen utrumque. Et in creatis quidem est forma absoluta, quia creata propter suam finitatem & limitationem etiam per prædicata absoluta à se invicem distinguuntur; in Divinis verò est forma relativa, quia ibi propter oppositam infinitatem & illimitationem solum ex prædicatis relative oppositis potest esse distinctio.

Inquis. Quo pacto Natura in Patre subsistens erit communicabilis Filio, si per paternitatem facta est incommunicabilis?

Respondeo. Naturam Divinam, ut terminatam per paternitatem, non fieri adæquatè, sed inadæquatè; nec omni, sed aliquo modo incommunicabilem: idèque licet absolute natura Divina in Patre subsistens sit communicabilis: sit tamen incommunicabilis eo modo, quo est in Patre. In Patre igitur, & prout terminata paternitate, est ut omni modo à se habita, & ut principium generandi, quo modo non est communicabilis Filio. Rursus in Filio est natura ut ab alio habita, & ut solum spirative communicabilis, quo modo non communicatur Spiritui Sancto. In Spiritu Sancto idem est ut ab utroque habita, & nullius productionis principium, sicque est omnimodè incommunicabilis.

Objicies 3. Eò quod existentia sit ultimus terminus naturæ Divinæ in linea essendi, non potest ipsi superaddi alia existentia relative: ergo pariter, quia subsistentia est ultimus terminus naturæ in linea subsistendi, non potest ipsi advenire alia subsistentia relativa.

Respondeo distinguendo consequens quo modo est ultimus terminus, concedo, quo modo non est, nego, & sic, quia subsistentia non personalis & absoluta est ultimus terminus in linea subsistendi independenter, in eadem linea non admittit aliam subsistentiam, concedo, in diversa linea nempe subsistendi incommunicabiliter, nego consequentiam; sic enim datur subsistentia dans effectum & perfectatam subsistendi incommunicabiliter.

Objicies quartò. Admissis subsistentiis relativis, proprietates relative essent Divinæ essentia rationes subsistendi: sed hoc repugnat doctrinæ Doctoris Angelici primùm allegatæ, negantis, quòd relationes sint rationes subsistendi Divinæ essentia.

Respondeo. Distinguendo sequelam responsoris, essent rationes subsistendi incommunicabiliter, concedo; independenter, nego. Illud negat S. Doctor, illud admittit in testimonio pro nostra sententia adducto num. 4. & mox in sequenti §. referendis.

§. III.

Astruitur subsistentia absoluta.

CONCLUSIO II. Quoad formalem effectum, & perfectatam independentiam datur in DEO